

Wołoszański:
Źłe uczymy dzieci

18

Nieczule państwo.
Sami po stracie

10

Polski punk
z Afryki

40

Beksiński –
nieznane zdjęcia

44

PRZE KROJ

NR 38 (3456) / 19 WRZEŚNIA 2011 / CENA 3,99 ZŁ
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Kościół

uchyla drzwi
gejom

6

INDEKS
371424

vistula.pl

V I S T U L A
the men's world

PRZE KROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Było ich dwa niedorośle człowieki. Stasiek Brontozaur skonstatawał z przynębieniem, że oba młode były nie dość, że przetuczone, to jeszcze źle wychowane. Wiek obu irytująco hałaśliwych szczeniąt oceniał na jakieś 12 do 13 lat, ale z ich pyzatyh ryków padały słowa, przy których zarumieniały się niejeden dorosły. Wszyscy pasażerowie tramwaju oczekiwali reakcji stojących obok rodziców, daremno. Stasiek walczył z chęcią, by zagryźć oba samczyki – rzecz jasna nie dla własnej satysfakcji, lecz *pro publico bono*. Walczył jednakowoż także z sennością, rozkołysany wagonem. Wtem!... Zaszuszone staruszka z siedzenia obok zerwała się bez uprzedzenia niczym atakująca łanię pantera! Ani się Stasiek obejrzał, oba młode leżały związane w baleron, zakneblowane. – Smarkaczom nie można pozwalać na wszystko – tłumaczyła skamieniałym tramwajowiczom staruszka – bo wyrosną na seryjnych morderców, polityków lub bankierów.

– Co pani z nimi zrobi? – zaciekał się Stasiek.

– Spróbujemy zresocjalizować pęteków. A jeśli się nie uda, cóż... W schroniskach zawsze brakuje karmy dla psów.

Stasiek zadrżał i ocknął się nagle. A więc to był tylko sen! Skonstatawał jednakowoż zaskoczony, że między kłami jego paszczy znajduje się udziec jednego z rzeczonych młodych. Zawstydzony wypluł odnoże i grzecznie przeprosił. – Doprawdy nie wiem, jak się to mogło stać... Zapewne somnambulizowałem... Wszyscy milczeli, szokowani. Tylko staruszka uśmiechnęła się lekko i puściła do Staśka oko. Brontozaur zwał na najbliższym przystanku. Na szczęście nikt najwyraźniej nie wysłał o tym donosu na redakcja@przekroj.pl, nie znalazł strwożony Stasiek o tym słowa na www.przekroj.pl, Facebooku ani Twitterze.

Odtąd unikał jednak Stasiek roztropnie tramwajów.

W T Y M T Y G O D N I U B O J O W O N I E P I S Z E M Y ...

...że idzie wojna.
Poinformował o tym w europejskim parlamencie minister Rostowski, który zapowiedział, że jeśli rozpadnie się strefa euro, to może zacząć się rzeź. Rostowski nie sprecyzował, kto z kim ma walczyć, ale dumniśmy, że zuch wszystkich w porę ostrzega. Doceniamy też, że tak łagodnie obszedł się z krajowymi podżegaczami, nie wskazując palcem Kaczora jako głównego winowajcę wszystkiego, bo na wszystko przyjdzie czas, a Kaczor i tak zawsze okaże się winny. Nawet jeśli dojdzie do desantu Krety.

...że prezes Kaczyński nie zasypia jednak gruszek w popiele.
Świadczy o tym list do boksera Adamka, który został moralnym zwycięzcą w pojedynku z Kliczką, a Adamek grzecznie odpowiedział. A więc takie buty! Kaczor do boksera! Toż to jawny militarizm, baczność i uwaga. Szkoda, że Kaczor nie napisał i do Kliczki – doszłyby jeszcze konszachty z ukraińską oligarchią.

...że dziwi nas, iż na temat tak oczywistych zbrodni milczy minister Nowak, zajęty ostatnio deklarowaniem ziomalstwa z Nergalem. No, panie

ministrze, daleko w ten sposób nie zajdziemy!

...że upojony bezkarnością PiS postanowił być cool – i podobno trochę nawet został, gdyż jakkolwiek zdawałoby się to nieprawdopodobne, ma ostatnio niezłe sondaże wśród młodzieży. Odpór tu postanowił dać publicysta „Gazety Wyborczej” Paweł Wroński, który ustalił, że zamęt w głowach młodzieży jest „plodem lansowanej w szkołach polityki historycznej”. Ha! To minister Hall nie zlikwidowała jeszcze w szkołach historii? To może niech dzieciaki na razie się uczą z rosyjskich

i niemieckich podręczników, a od przyszłego roku się zobaczy.

...że z tego wszystkiego postanowiliśmy dla żartu moralnie wesprzeć PSL. Ale kiedy zobaczyliśmy, co PSL wyprawia za stodołą, umarliśmy ze śmiechu. Nie żyjąc zaś, nie możemy mieć wyrzutów sumienia z powodu bojkotu wyborów. Jednocześnie, nie żyjąc, nie możemy wziąć w nich udziału i skreślić wszystkich od góry do dołu. Tak źle i tak niedobrze. Wszystko niedobrze – jak to pisał kiedyś Leszek Kołakowski.

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Miałem nie żartować z nazwisk, ale diabeł mnie podkusił: Nergal w jury – źle, a Rokita w Sejmie – dobrze?

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **Religii i homoseksualizmu nie da się pogodzić.** Chyba że człowiek wyrzeknie się seksu. Biblia nie daje bowiem wierzącym geom nadziei na życie bez grzechu. Już święty Paweł pisał, że „mężczyźni współżyjący z sobą (...) nie odziedziczą królestwa Bożego”. Mimo to w Polsce nie brakuje homoseksualistów, którzy szukają drogi do tego królestwa. Tekst: Joanna Dargiewicz-Rożek

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Rodziny ofiar morderstw i wypadków nie mają co liczyć na wsparcie ze strony państwa.** Małgorzata Świąchowicz sprawdza, dlaczego po stracie bliskich zostajemy sami ze swoim cierpieniem. A psycholog? Trzeba na niego czekać nawet 444 dni
- 14 W tym tygodniu kolejny **akt izraelsko-palestyńskiego dramatu.** Kwestie wypowiedziane przez obie strony znamy wszyscy na pamięć. Tylko czy je rozumiemy? – pyta Łukasz Wójcik
- 16 W Polsce kwitnie **dziki handel kobiecym mlekiem.** Tekst: Agnieszka Fiedorowicz

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 Grzegorz Miecugow rozmawia z **Bogusławem Wołoszańskim** o honorze, sensie powstania warszawskiego i nauczaniu historii

CYWILIZACJA

- 20 Czy to możliwe, że **istoty, które miały wymrzeć około 30 tysięcy lat temu,** są wśród nas wciąż obecne? – pyta Anna Piotrowska
- 24 **O podgrzybkach, które wielu zalicza do borowików,** o tym, czy prawdziwki da się wyhodować w ogródku, o jadalnych muchomorach i mitach na temat grzybobrania opowiada Marcinowi Cichońskiemu autor wielu atlasów grzybów, prowadzący serwis Grzyby.pl i jego pomysłodawca Marek Snowarski
- 26 **Też pytanie!**

PIĘCDZIESIĄTKA PRZEKROJU

- 27 **Odkrywamy projekty** realizowane dzięki Funduszom Europejskim

KULTURA

- 36 **René Pollesch jak żaden inny zagraniczny reżyser zmienił polski teatr.** Co jeszcze odkryjemy – w polityce, ekonomii, kulturze – po jego najnowszej warszawskiej premierze – „Jacksonie Polleschu”? – zastanawia się Łukasz Drewniak
- 39 **Femi Kuti,** gwiazdor nigeryjskiego afrobeatu, występuje w Sali Kongresowej 25 września zainauguruje Warszawski Festiwal Skrzyżowanie Kultur – o czym z radością zawiadomiam Mariusz Herma

LEKTURA

- 40 Jacek Tomczuk rozmawia z **Piotrem Rypsonem**

OTWÓRZ OCZY

- 44 **Zdzisław Beksiński uprawiał fotografię tylko kilka lat.** Ale – jak zauważa Tadeusz Nyczek – to wystarczyło, żeby przeszedł do jej historii

RECENZJE

- 48 **Film:** Oleszczyk o „Inkarnacji”
 49 **Muzyka:** Herma o profesjonalnie nieprofesjonalnym sekście Marcina Maseckiego
 50 **Książki:** Jacek Wakar pyta: dlaczego tak późno poznamy Austina Wrighta?
 52 **Teatr:** Drewniak o porażce Lupy

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 53, 58 **Rozmaitości**
 54, 55 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomysłinie Kurkiewicza, Ładnymi rzeźbami Salwy i kuchnią Gesslera
 56 **Dziennik** Jerzego Pilcha
 57 **Stopklatka**
 3, 26, 58 **Raczkowski**

ADRES REDAKCJI:
 ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
 tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
 Oddział w Warszawie:
 ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
 tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
 www.przekroj.pl
 e-mail: redakcja@przekroj.pl
 lub imie.nazwisko@przekroj.pl

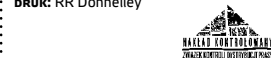
P.O. REDAKTOR NACZELNY:
 Donat Szyller
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
 Piotr Witek
SEKRETARZ REDAKCJI:
 Joanna Grochowska, Marcin Kijowski
SEKRETARIAT:
 Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33
PRZED WSZYSTKIM: wydawienia@przekroj.pl,
 Mariusz Nowik (szef),
 Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
 Agnieszka Fiedorowicz,
 Małgorzata Świąchowicz,
 Joanna Wozniczko-Czczott;
 stałe współpracują:
 Joanna Dargiewicz-Rożek, Agata Jankowska,
 Marcelina Szumera
CYWILIZACJA OD ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
 Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska,
 stałe współpracują: Piotr Stanisławski,
 Irena Cieślińska, Piotr Kossobudzki
KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,
 Jacek Wakar (szef),
 Marcin Sendek (zastępca szefa),
 Tadeusz Nyczek, Karolina Pasternak,
 Jacek Tomczuk; stałe współpracują:
 Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,
 Sebastian Frąckiewicz, Mariusz Herma,
 Anna Jastrzębska, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
 Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski
ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
 rozywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
 stałe współpracują: Kaliber 45
PRACOWNIA GRAFICZNA:
 Wojtek Piechoński (szef),
 Anna Kondel, Karolina Kowalska,
 Wojciech Brdej, Łukasz Lelonkiewicz,
 Marcin Hernas
FOTODYSCJA: foto@przekroj.pl,
 Marcin Kapica, Michał Okta, Karolina Sekula
KOREKTA:
 Alicja Listwan, Monika Ples, Katarzyna Rycko
PROJEKT GRAFICZNY:
 Kasper Skirgajło-Krajewski
ARCHIWUM: Dominika Bok
OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Paweł Wójcik

STRONA INTERNETOWA I IPAD:
 Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)
REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
 Tomasz Róg, Maria Włodkowska
GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
 Martyna Marzec
MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.
 ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
 tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
 Oddział w Warszawie:
 ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
 tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

PREZES WYDAWNICTWA:
 Agata Kalińska
DYREKTOR WYDAWNICTWA:
 Sławomir Mokrzycki
DYREKTOR DS. NOWYCH MEDIÓW:
 Artur Rumiński
PROMOCJA I MARKETING:
 promocja@przekroj.pl
 Jakub Maszkowski, Milena Ostólska
BIURO REKLAMY:
 reklama@przekroj.pl
 Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura
 reklamy 695 414 905, Małgorzata Skorupa
 601 432 821, Agnieszka Pawelec
 601 550 348
DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
 Elżbieta Maciążek
DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
 Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

NA POCZĄTEK

Ręce umyte

Zapowiedzi były szumne. Otoczyć opieką osoby znajdujące się w kryzysie psychicznym. Zmniejszyć kolejki do gabinetów specjalistów. Pomóc ludziom po traumatycznych przeżyciach w powrocie do normalnego życia. Takie między innymi obietnice zapisał rząd w założeniach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Szefowie resortów przyklasnęli zgodnie temu pomysłowi. Aby wszystko poszło sprawnie, w jego realizacji miały pomóc niemal wszystkie ministerstwa. Informując, koordynując, wspierając.

Jak wygląda to w praktyce, dobrze wiedzą rodziny samobójców, ofiar morderstw, wypadków. Czyli osoby najpilniej potrzebujące pomocy psy-

chologicznej. Od momentu wejścia w życie rządowego programu minęło ponad pół roku. I jak to zwykle w takich przypadkach bywa, obietnice pozostały obietnicami. Ból po stracie bliskich koi się zastrzykiem ze środkiem uspokajającym. Jeśli nie pomoże, można zadzwonić po pogotowie i poprosić o następnego. I jeszcze o następnego. Gdy przestanie działać, trzeba radzić sobie samemu. Bo jeśli na wizyty w niektórych poradniach trzeba czekać ponad rok, to znaczy, że tej pomocy tak naprawdę nie ma. A o tym, jak bardzo jest potrzebna, mówią policyjne statystyki. W ubiegłym roku 85 osób odebrało sobie życie, nie mogąc pogodzić się z odejściem bliskiego. Czy można było im pomóc?

MARIUSZ NOWIK
 SZEF DZIAŁU PRZED WSZYSTKIM

Rysunek na okładce:
 Weronika Ulicka
 (www.animaart.edu.pl)

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRZEZ WYDAWNICTWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 48 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 48. Prenumerata przez RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJE NA IPADA

Cena abonamentu na iPad i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

BYTOM

SZTUKA KRAWIECTWA OD 1945

BYTOM DZIĘKUJE ZA UDZIAŁ W PRZYGOTOWANIU KOLEKCJI JESIEŃ-ZIMA 2011:

AMANN
GROUP

Brunello s.p.a.

CALZATURIFICIO SARTORI

COTONIFICIO HONEGGER

LabelLab

Lanificio di Tollegno

MARLANE
BIELLA

Mariotto
BRAGA

PURO
FLORES

TEKSTYLA

UNION KNOFF

WAGDY MOAMEN
WEAVING MILL

VITALE BARBERIS CANONICO

Zachowanie czystości w związku homoseksualnym? To jest ten krzyż, który musimy nosić – przyznają geje

For: Michał Okle

Homo catholicus

Religii i homoseksualizmu nie da się pogodzić. Chyba że człowiek wyrzeknie się seksu. Pismo Święte nie daje bowiem wierzącym gejom nadziei na życie bez grzechu. Już święty Paweł pisał, że „mężczyźni współżyjący z sobą (...) nie odziedziczą królestwa Bożego”*. Mimo to w Polsce nie brakuje gejów, którzy szukają drogi do tego królestwa. Bywa, że pomagają im księża

JOANNA DARGIEWICZ-ROŻEK

W rozdarciu między Bogiem a własną orientacją seksualną tkwią Jacek i Michał. W związku od pięciu lat. Poznali się w pracy, w kancelarii prawnej w Warszawie. To była miłość od pierwszego wejrzenia.

Na początku Michał nawet nie przypuszczał, że ten związek będzie tak trudny. Wcześniej miał kilku partnerów. Jednak zawsze były to związki bardzo spontaniczne i – co tu kryć – w zasadzie oparte na seksie. Z Jackiem od początku było inaczej. Spokojnie. W week-

endy zamiast do głośnego klubu szli do kina lub teatru, a potem na romantyczną kolację. Były też długie spacery wzdłuż Wisły i rozmowy o życiu, które zajmowały im całe noce. Jacek coraz więcej i coraz częściej mówił o Bogu, o tym, że jest wierzący, przyznał, że jest ministrantem. Michała to bardziej zaciekało, niż zdziwiło. Do tej pory wszyscy jego partnerzy byli niemal tacy sami. Słuchali identycznej muzyki, ubierali się w tych samych sklepach, spędzali czas w tych samych knajpach.

Przed Wielkanocą Jacek zaproponował Michałowi, aby wspólnie z nim uczestniczył w re-

kolekcjach. Później Kościoła w ich związku było coraz więcej. Wieczorem razem się modlili, w niedzielę chodzili na mszę. Michał nie uważa, że Jacek narzucił mu swój światopogląd i styl życia.

– Też jestem katolikiem. W dzieciństwie byłem nawet bardzo zaangażowany w życie swojej parafii. Tylko potem się pogubiłem i odszedłem od Boga – tłumaczy 29-letni chłopak.

Od dwóch lat Jacek i Michał mieszkają razem. Prowadzą normalne życie, takie samo jak setki tysięcy polskich par, również tych heteroseksualnych. Wspólnie sprzątają, robią zakupy,